

HERTOGPOST augustus 2008

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelisten Vereniging

20^e jaargang nummer 7

Geachte leden,

Hierbij nodigen wij u uit voor de bijeenkomst op donderdag 28 augustus a. s. in zaal 1 van sociaal cultureel centrum 'De Helftheuvel', Helftheuvel-passage 115 te 's-Hertogenbosch. Aanvang 20:00 uur.

Om weer helemaal in de stemming te komen beginnen we het nieuwe seizoen van de vereniging traditiegetrouw met een Wilde Veiling. Het is de succesformule waarmee onze leden opruiming kunnen houden onder wat ze best kwijt willen en anderen voor een zacht prijsje een leuke vondst en een mooie avond bezorgen.

Agenda bijeenkomst 28 augustus 2008

1. Opening, verslag 26 juni j. l., ingekomen stukken en mededelingen
2. Voorstel dhr. E. T. Ausems te benoemen als bestuurslid en directeur van de Nieuwtjesdienst (zie pag. 5)

3. Wilde Veiling

4. Rondvraag
5. Sluiting

In deze Hertogpost o. m .:

- ❖ Vervolg van het reisverslag over de postkantoren op Sumatra
- ❖ Advocaatje leef je nog?
- ❖ Nóg een halfje
- ❖ Gebruikt of gebruikt?

De Wilde Veiling zal op dezelfde manier worden georganiseerd als in januari j. l. In de Hertogpost van die maand vindt u het reglement. Op de avond van 28 augustus zullen ook enkele exemplaren van het reglement klaarliggen voor wie niet (meer) precies weet hoe het ook al weer werkte.

Dringend verzoek aan de verkopers de kavels in te leveren vóór 19.30 uur, zodat op tijd en met opgeruimde tafels de verkoop kan beginnen.

Daarom zal de verkoop van nummerstickers dan ook stoppen om 19.30 uur.

VERSLAG VAN DE BIJENKOMST VAN 26 JUNI 2008

Voorzitter Peter Teurlings heet om acht uur de aanwezigen welkom. Met bijna 60 leden valt de opkomst niet tegen op de avond van de eerste halve finale EK-voetbal!

Peter Teurlings vraagt aandacht voor het boeiende 'Verhaal over postkantoren op Sumatra' in de Hertogpost van juni 2008, beleefd en geschreven door ons lid mevrouw S. Berendes.

Er zijn geen ingekomen stukken, wel mededelingen. De nieuwe leden mevrouw N.H.M. Gerrits uit 's-Hertogenbosch, de heren A.P.M. van Grinsven uit Boxtel, G.C.J.M. Obels uit Beuningen Gld, P.G. Rens uit Gemonde en E.H.J. Verschure uit Gemert worden begroet.

Gehoord dat de heer L.J. (Leen) van Asselen en zijn vrouw zaterdag 14 juni 'de krant hebben gehaald' omdat zij 50 jaar getrouwd waren. Proficiat! En de felicitaties van ons allen.

Ook gehoord dat ons lid en sectiehoofd van de Rondzenddienst de heer J.M.H. Pouleijn uit Vught op 18 juni het ziekenhuis mocht verlaten. Hij mag nu thuis verder leren omgaan met zijn versleten hartspier. Wij wensen hem, zijn vrouw en zijn verdere familie heel veel sterkte.

Ons erelid mevrouw J.P.H. Teurlings-Cornelissen is herstellende van een operatie. Wij wensen haar beterschap.

De NBFV is op 7 juni 2008 voor haar 100ste verjaardag koninklijk geworden en heet voortaan Koninklijke Nederlandse Bond van Filatelisten-Verenigingen (KNBF) en wij zijn dus voortaan haar onderdanen...

Onze BBF [Begeleiding Bij Filatelie]-cursus is in december 2007 met 14 deelnemers gestart. Vier van hen hebben onlangs het begeerde certificaat verdiend. Gefeliciteerd!

Deze vier leden zullen de maanden na augustus hun werkstuk presenteren. Vanaf maart 2008 werd het e-mailadres van de secretaris in het gegevenskader op pagina 2 van de Hertogpost niet meer volledig afgedrukt, de tekst .nl ontbrak aan het einde van het daar gedrukte adres.

**'s-Hertogenbossche Filatelisten Vereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509**

**Secretaris Marten Tilstra, Braspenninglaan 12, 5237 NK 's-Hertogenbosch
telefoon 073- 642 30 64; e-mailadres: secretaris-hfv@kpnplanet.nl**

Redacteur Hertogpost Huber van Werkhoven: tel. 073 – 613 24 38

**Rekeningnummer 1 087 984 t.n.v. Filatelistenver. te Rosmalen
de jaarcontributie bedraagt € 32**

Bibliothecaris tel. 073 – 657 02 29 E-mail: peepkagie@home.nl

Website: www.hertogpost.nl E-mail: info@hertogpost.nl

De heer E.T. (Egbert) Ausems heeft aan het bestuur laten weten, dat hij graag Sascha van Oostrom als directeur van de Nieuwtjesdienst wil opvolgen. Het bestuur is blij met dit aanbod. Het voorstel van het bestuur om de heer Ausems te benoemen wordt op de Algemene Ledenvergadering van 28 augustus 2008 geagendeerd.

Afwezig met bericht van verhindering zijn mevrouw J.P.H. Teurlings-Cornelissen en de heren W. van Dinther, A.M. van Driel, J.F.N. van Drunen, C.P.H. Gillhaus en G.M.C. Pipers.

Verslag Algemene Ledenvergadering van 22 mei 2008 wordt ongewijzigd vastgesteld.

Een kwartier na de opening start de verkoping van 129 juni-kavels. Omdat Anne van Driel enige weken uitrust van zijn vorige verkopeningen, probeert Peter Teurlings vanavond de kavels aan de man of vrouw te brengen. Met brilletje en microfoon lukt hem dit in 25 minuten. Er wordt over het algemeen goed verkocht. Jaarboeken Bund of DDR verkopen matig tot niet.

Een pauze, het op- en instellen van laptop, beamer, muur en lichten voor de lezing Birma/Myanmar door de heer Jan Mulder. Een pauze die ook geschikt is om een boodschappenkar annex stoel te demonstreren. De heer Graetz wil deze zitkar voor een zacht prijsje verkopen.

Birma, oorspronkelijk het land van de tienduizenden pagoden, is sedert 1826 een verovering van de Britten en wordt door hen toegevoegd aan India. Vanaf dat moment tot heden is het zeker een land dat door interne en externe krachten vele malen verscheurd wordt. Achterdocht, onrust, onlusten. Natuurlijk levert dit een grote verscheidenheid aan poststukken en postwaardestukken op. Allemaal met min of meer korte looptijden. Geen land met constant uitgiftebeleid, geen land met een uitbouwen van zijn postzegelgeschiedenis. Daardoor wel veel interessant materiaal al moet je zo je connecties hebben.

Birma, van een zelfstandige natie vanaf 1 april 1937, de Japane bezetting vanaf 1942, weer Engels bezit vanaf 1945 naar opnieuw een zelfstandig Birma op 6 januari 1948. Maar vanaf 1974 plots een socialistische republiek en sinds 18 juni 1981 het huidige Myanmar. Een land met een grote, historisch gegroeide binding met India. De heer Mulder laat een zeer grote verscheidenheid aan filatelistische verschijningsvormen zien, dikwijls ontstaan dankzij de moeizame ontwikkeling van het postvervoer in Birma. Birma of Myanmar, het is voor ons nu een minder ver en iets bekender land geworden, een land waar alles langzamer gaat dan bij ons. Bedankt Jan Mulder.

Het gratis kavel weggeven lukt ook deze maand vlot. De verloting van de trits tulpen -attentiezegels- is dank zij de samenwerking tussen Peter Teurlings en Hans van Hulsel zo gedaan. En dan is er al weer de rondvraag. De heer J. de Laet vraagt of het adres op de Hertogpost in een groter lettertype op het etiket kan komen. Zijn postbode heeft het juni-exemplaar bij de burens in de bus gedaan. Dit is de eerste bezorgklacht, etiket hoeft niet aangepast te worden. Aldus het antwoord van de voorzitter.

Peter Teurlings bedankt om kwart voor tien allen voor hun komst en wenst iedereen een goede vakantie, met zo mogelijk interessante postale vondsten of reizen. Tot 28 augustus op de wilde veilingavond. Aansluitend kunnen de gekochte kavels worden betaald en meegenomen.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT

De **volgende ledenbijeenkomst** is op donderdag 25 september om 20.00 uur in SCC De Helftheuvel. Zaal 1 is om 19.00 uur open.

De **volgende Postzegelinstuif/ ruilbeurs** is op zaterdag 13 september 2008, van 10 - 13 uur in SCC De Helftheuvel. Te zien zijn de kavels voor de Verkoop van de maand. De niet-verkochte kavels van de verkoop van juni j. l. zijn ook te zien en te koop voor de inzetprijs plus 5%.

Weet u dat elk verstuurd nummer van het tijdschrift Filatelie uw vereniging voortaan €1,55 kost? Dit is per lid **€17,05 [11 nummers Filatelie] op jaarbasis**. Door deze prijsverhoging kost het tijdschrift nu meer dan de helft van uw contributie 2008...

De website van de KONINKLIJKE Nederlandse Bond van Filatelisten-Verenigingen is voortaan te bereiken via de nieuwe URL **www.knbf.nl**.

Op 26, 27 en 28 september vindt in Oosterhout (NB) **Bofilex 2008** plaats: tentoonstelling klasse 3 en propaganda. Ter gelegenheid van het 115-jarig bestaan van Postzegelvereniging Breda, het eeuwfeest van de Bond en het 35-jarig bestaan van de Oosterhoutse Vereniging van Postzegelverzamelaars. Schouwburg De Bussel, Torenplein 12.

Zet het alvast in uw agenda: 17, 18 en 19 oktober a. s. **POSTEX 2008** in de Americahal te Apeldoorn. Dit jaar alweer de tiende in rij!

Agenda Maandelijks Ruilbeurzen

Berkel-Enschot	De Schalm	zondag 21 september
Boxtel	VMBO-College	2 ^e zondag
Oisterwijk	De Coppele	4 ^e zondag
Oosterhout	De Bunthoef	zaterdag 6 september
Uden	C. C. Bitswijk	1 ^e en 3 ^e zondag

EVEN VOORSTELLEN

In het verslag van de ledenbijeenkomst van 26 juni kunt u lezen, dat het bestuur voorstelt de heer E. T. Ausems te benoemen als bestuurslid en directeur van de Nieuwtjesdienst. Omdat veel leden dan persoonlijk met hem te maken zullen hebben, stellen we hem hier graag nader aan u voor.

Egbert Ausems (66) is afkomstig uit Schijndel en woont tegenwoordig in Helvoirt. In 's-Hertogenbosch was hij scholier op het St. Jans Lyceum. Ongeveer tien jaar oud begon hij postzegels te verzamelen.

Het is het bekende verhaal: de hobby verdween een tijdje in de ijskast en bloeide weer op toen hij ongeveer dertig was. Hij werkte intussen bij Philips en was in tal van landen werkzaam als financieel directeur. Die omzwervingen vonden ook hun weerslag in de landen die hij (soms permanent, soms tijdelijk) ging verzamelen. Zo vind je in de collectie van Egbert Ausems Frankrijk, Luxemburg, Indonesië, Turkije, Zwitserland, Liechtenstein, Japan, Taiwan en China. Onder andere aan de postzegelmarkt in Shanghai bewaart hij goede herinneringen.

Verder verzamelt hij natuurlijk ook Nederland, voorts het Vaticaan en ook Kerstzegels, want Kerstmis is immers zo'n leuke tijd.

Voorwaar een goede voorbereiding op de functie van directeur Nieuwtjesdienst, waar hij ook met allerlei verzamelgebieden zal worden geconfronteerd.

Egbert Ausems is getrouwd (al bijna 35 jaar) en vader van twee kinderen. Die zijn allebei geboren en getogen in het buitenland en wonen nu ook in Nederland.

-0-0-0-

Binnenkort verschijnt de editie 2009 van de Speciale NVPH catalogus in boekvorm en als DVD-Rom. Goedkoop verkrijgbaar bij de Nieuwtjesdienst!

NAJAARSVEILINGEN

Het nieuwe seizoen begint, zoals U elders in deze Hertogpost kunt lezen, op donderdag 28 augustus met een wilde veiling.

Een maand later, op donderdag 25 september, veilen we, naast het gebruikelijke aanbod, een mooie collectie Frankrijk en veel postzegelboekjes Engeland.

Op de veilingen in oktober en november kunt u, naast het gebruikelijke, veel Nederland verwachten.

Er wordt o.a. een complete verzameling gebruikt Nederland geveild in complete series en losse nummers.

Hierbij zijn ook alle 'duurdere' nummers.

In november worden ook leuke poststukken via de veiling aangeboden.

Volop reden om alvast de data 25 september, 23 oktober en 27 november in uw agenda te noteren.

Uw veilingmeester heet Anne van Driel.

-o-o-o-

OPROEP

Wie is degene, die bij mij een Unie supplement standaard 2007 heeft besteld?

Ik ben op de een of andere manier het bestelbiljetje of de aantekening met naam kwijtgeraakt.

Sascha van Oostrom tel. 0418-564080. E-mail: aoostrom@hetnet.nl.

-o-o-o-

NIEUWE EMISSIES TNT POST

1 SEPTEMBER:

- **Twaalf maanden jarig:** 2 velletjes met elk 6 verschillende postzegels van € 0,44
- **Weken van de Kaart:** velletje met 3 postzegels van € 0,44

Postzegel 'Weken van de Kaart'

Op 8 juli zijn (onverwacht) 3 postzegels van €0,92 verschenen o.d.t.: **Grenzeloos Nederland; Nederlandse Antillen & Aruba.**

EEN PITTIGE DAME

COLUMN
door
A. van der Vliet

Vóór onze vakantie beloofde ik u te vertellen wie toch wel die Helvetia was, de vrouw op wie de Zwitsers blijkbaar zo trots zijn, dat haar naam tot op de dag van vandaag als landsnaam prijkt op alle Zwitserse postzegels en die vooral tot 1932 het zegelbeeld sierde in allerlei poses: zittend, staand, met en zonder zwaard, in vol ornaat, als borstbeeld en zelfs zonder tanden, bij filatelisten bekend als zgn. Strubels ofwel Helvetia ongetand.

Welnu, Helvetia is de artiestennaam van de hoofdrolspeelster in een door haar zelf geschreven stuk uit 1852, waarin zij vertegenwoordigers van met elkaar oorlogvoerende troepen meeneemt op een gletschertocht. Het gemeenschappelijke gevaar zorgt dan voor echte vriendschap tussen de deelnemers. Zij speelde haar rol zo natuurlijk en met zoveel overtuiging, dat ze binnen de kortste keren tot ver over de landsgrenzen beroemd werd en de Europese adel, kunstenaars en dichters toestroomden om haar -nu algemeen als een soort vredesengel 'moeder Helvetia' genoemd- op het toneel te bewonderen.

In werkelijkheid heette zij Verena Leu, een in 1822 in Amerika geboren dochter van Zwitserse kolonisten. Haar ouders werden door de indianen vermoord en zij werd opgevoed in het gezin van haar oom Josef Leu, een invloedrijke boerenleider en raadsheer, die door politieke tegenstanders om het leven werd gebracht. Verena beloofde hem het politieke engagement voort te zetten en dat lukte haar met haar intelligentie en haar knappe en aantrekkelijke verschijning wonderwel. In Parijs werkzaam als huishoudelijke hulp bij de Franse president wist zij hem en zijn ministers tijdens een werkdiner met veel overtuigingskracht af te brengen van het voornemen Zwitserland binnen te vallen. En later, na terugkeer uit Parijs, voorkwam zij, werkzaam in een hotel, een verrassingsaanval op Luzern. Een nacht lang wist ze de adjudant van de vijandelijke legerleider bezig te houden. Daardoor kon deze geen contact maken met zijn troepen en konden de Luzerners tijdig worden gewaarschuwd. Voorwaar een pittige dame dus!

Geen wonder, dat ik houd van zulke vrouwen en mijn terloopse opmerking dat ik mooie vrouwen verzamel, doet het dan ook erg goed in bepaalde kringen.

ADVOCAATJE LEEF JE NOG?

Firma J. G. Cooymans & Zoon te 's-Hertogenbosch

door Huber van Werkhoven

Uit het jubileumboek '100 JAREN Firma J. G. Cooymans & Zoon': Het was in die dagen, dat Johannes Gerardus Cooymans, 19 juni 1798 te Mook geboren, te 's-Hertogenbosch en wel in een perceel aan de Postelstraat met een uitgang op den Uilenburg handel dreef in manufacturen.

Johannes G. Cooymans (afb. 1) was een vriendelijk en gastvrij persoon, die er een genoegen in vond zijn vele vrienden en kennissen te onthalen.

En daar hij bovendien een handig en zeer origineel man was, deed hij dit op z'n eigen wijze, met door hem zelf bereide dranken, Advocaat, Elixer en Likeuren. Spoedig werden de geestige vriendelijkheid en de voortreffelijke dranken van den gastheer om strijd geroemd. En wellicht heeft de een of ander, die meer voor een opwekkenden dronk, dan om ernstiger bedoeling het huis aan de Postelstraat opzocht, in die dagen getracht zich in de vriendschap van Johannes G. Cooymans in te dringen. Maar de schranderdheid van den reeds spoedig wijd en zijd vermaarden likeurbereider is er voldoende borg voor, dat deze ook bij zulke gelegenheden deugdelijk van ondeugdelijk wist te onderscheiden. [...]

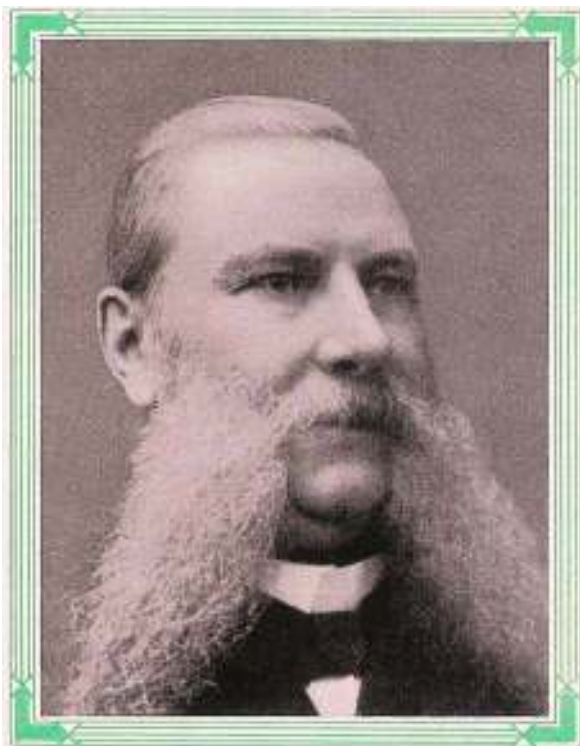

Afb. 1: J. G. Cooymans

Johannes Gerardus Cooymans besloot toen den handel in manufacturen geleidelijk op te geven en zich meer aan de bereiding van en den handel in Advocaat, Elixer en Likeuren te gaan wijden. Met het oog hierop begon hij in het jaar 1828 een handel in allerlei dranken.'

De drankjes werden aanvankelijk nog zeer lokaal verhandeld. Na de dood van Johannes Gerardus in 1860 werd hij opgevolgd door zijn zoon Adriaan (afb. 2). Onder diens fantasierijke en krachtige leiding werd Cooymans tot ver buiten de grenzen van ons land bekend, vooral om de advocaat. Een reeks van internationale onderscheidingen is daarvan het bewijs.

Tot onze niet geringe trots mogen we vaststellen dat de advocaat, die Bossche uitvinding van een mix van eieren met brandewijn die zo dik is dat men deze met een lepeltje kan oplepelen, de vestigingsplaats van onze vereniging eens te meer een plek op de wereldkaart heeft bezorgd!

*Afb. 2: Adriaan F. Coymans
1828 – 1899,
de man met de indrukwekkendste
snorrebaard ooit
vertoond!*

Na de dood van zoon Adriaan vond er een nagenoeg desastreuze successieoorlog plaats tussen de verschillende erfgenamen. Deze werd gewonnen door zoon Hubert. Aan de Koninginnelaan, dicht bij het spoorwegstation in het uitbreidingsplan 'Het Zand', verrees een prachtige nieuwe fabriek annex kantoor (afb. 3) en elders in 's-Hertogenbosch werden twee winkelfilialen opgericht.

De firma ontwikkelde zich voorspoedig (afb. 4) ondanks tijdelijke inzinkingen die verband hielden met de Eerste Wereldoorlog, droogleggingen en de beurskrach van augustus 1929.

J. G. Coymans is één van de slechts tien Bossche bedrijven geweest die zijn postkamer heeft voorzien van een apparaat voor firmaperforatie (afb. 5, 5a en 5b). Van 1921 t/m 1940 werd de perfin JGC gebruikt voor de correspondentie van de succesvolle distilleerderij. Het was intussen een van de oudste Bossche firma's geworden, die zich nadrukkelijk in de stad manifesteerde en eigenlijk niet meer was weg te denken.

Grondregel van de firma was *'de clientèle in alle opzichten zooveel mogelijk ter wille te zijn'* en vanzelfsprekend mochten de Bosschenaren daarbij op de eerste rang zitten (afb. 6 t/m 8).

Zoals voor heel 's-Hertogenbosch was het einde van de Tweede Wereldoorlog ook voor Coymans rampzalig. Toen de geallieerden naderden sleepten de Duitsers alle voorraden mee (afb. 9) en in september 1944 werden de fraaie fabrieksgebouwen met de grond gelijk gemaakt.

Direct na de oorlog pakte de firma met nieuw elan de draad weer op (afb. 10). De tennishal aan de Hekellaan diende als tijdelijk onderkomen en in februari 1950 werd als eerste bedrijf op het nieuwe industrieterrein 'De Wolfsdonken', aan de andere kant van het spoor, het nieuwe complex fabrieken en kantoren van Coymans geopend. Het assortiment werd uitgebreid met aan de ene kant alcoholvrije dranken zoals limonadesiroop en jus d'orange. Aan de andere kant werd Coymans ook op wijngebied een geduchte concurrent van de wat elitaire en ouderwetse gevestigde wijnhandel. Coymans was al sinds lang 'hofleverancier', maar als een extra bekroning verleende Koningin Juliana in 1953 de firma het predikaat 'Koninklijke' (afb. 11).

De heer A. G. M. Coymans was in die jaren de enige aandeelhouder. Toen deze al een leeftijd van ver in de tachtig had bereikt, hebben zijn drie zonen maatregelen genomen om te voorkomen dat na het overlijden van de vader in verband met het erfrecht een miljoenschuld op hun schouders terecht zou komen. In 1987 werd daarom de Koninklijke Coymans verkocht aan het Franse concern Pernod Ricard.

Voor een noodzakelijke uitbreiding was aan de Branderijstraat geen ruimte voorhanden en de gemeente 's-Hertogenbosch spande zich nauwelijks in om haar oudste bedrijf binnen haar grenzen te houden. Het Tilburgse wijnbedrijf André Kerstens bood toen wel de benodigde faciliteiten aan en in 1993 verhuisde de firma naar Tilburg (afb. 12).

In 2004 verkocht Pernod Ricard de Koninklijke Coymans aan een Nederlandse groep die onderdeel uitmaakt van de Distilleerderij M. Dirkzwager te Schiedam. In 2005 mocht Dirkzwager zich na haar 125-jarig bestaan 'Koninklijke Distilleerderij M. Dirkzwager B. V.' noemen. Vanwege dit feit moest Coymans haar predikaat Koninklijk opgeven en gaat nu verder als 'Distillery Coymans'. Tegelijk werd de officiële Nederlandse Kroon vervangen door een fantasiekroon (afb. 13).

Afb. 3: de fabriek aan de Koninginnelaan

*Distilleerderij
en
Liqueursfabriek.*

*Advocaat
en
Bitterfabriek.*

HOPLEVERANCIER.

J. G. Cooymans & Zoon.

S-HERTOGENBOSCH.

*Fabriekanten van Cooymans Elixier, Cooymans Advocaat en Cooymans Liqueurs,
Bekroond met 18 Gouden Medailles.*

KONINGINNELAAN 64-1042 EXPORT NAAR ALLE LANDEN.

Aan onze geachte Cliënte.

Met het oog op het aanstaande Winter-Season verzoeken wij ons U wederom attent te maken op onze diverse

PUNCH-SOORTEN.

Afb. 4: prospectus uit 1912. Cooymans is intussen hofleverancier en laat dat graag weten aan zijn klanten.

Afb. 5: firmabrief van 6.X.1922 met 2 cent drukwerktarief; firmaperforatie

Afb. 5a: bovenstaande zegel uitvergroot

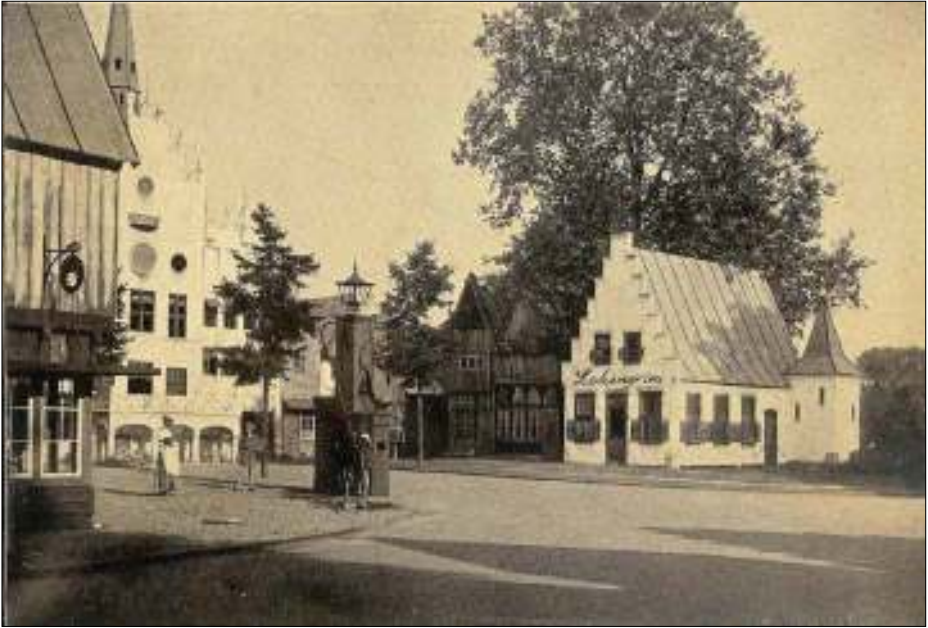
Afb. 5b: perfin JGC

Afb. 6: frankeerstempel 4.1.1932; Francotyp, model C

Afb. 7: briefhoofd met de adelaar als handelsmerk

Afb. 8: Prentbriefkaart met voorgedrukte tekst, uitgegeven in 1935 t. g. v. 750 jaar 's-Hertogenbosch. Drukwerk tarief 1½ ct. Frankeerstempel als bij afb. 6.

Afb. 9: Links op de foto: twee Duitse vrachtwagens en Duitse militairen voor de fabriek van Coymans aan de Koninginnelaan.

Afb. 10: Naoorlogs frankerestempel type Hasler F88

Afb. 11: Briefhoofd van de Koninklijke Coymans met een afbeelding van de (intussen al weer gesloopte) nieuwbouw aan de Branderijstraat. De naam van de straat is toepasselijk en dat is niet toevallig.

Afb. 12: Brief van de nieuwe eigenaar André Kerstens B.V. aan Koninklijke Cooymans B.V. Frankeerstempel type Pitney Bowes PB 6300. Aantekenstrookje Tilburg Zakelijke Dienstverlening. De brief dateert van niet lang voor de verhuizing van Cooymans naar Tilburg.

Afb. 13: het oude en het nieuwe beeldmerk van Cooymans

Met dank voor hun medewerking aan de heren Toine Janssen en Jan Masselink en aan de Werkgroep Industrieel Erfgoed (Winde) van de Kring Vrienden van 's-Hertogenbosch.

-O-O-O-

NÓG EEN HALFJE

Marc Snoeren, tot voor enkele jaren de penningmeester van onze vereniging, las in de twee vorige nummers van Hertogpost over gehalveerde postzegels en herinnerde zich nóg een geval. Het onderwerp is té aardig om er voortijdig afscheid van te nemen en dus gaan we er nog even op door.

De bewuste halve zegel is beschreven in het 'Standaardwerk van de postwaarden van Nederland: emissie 1864' dat het befaamde lid van onze vereniging wijlen dhr. J. F. Cleij in 1965 heeft gepubliceerd.

Citaat: 'Bekend is een rouwcouvert (398e veiling-Van Dieten), waarop een gehalveerde 10 cent van de emissie 1864, verzonden uit Ouderkerk a.d. IJssel naar Lekkerkerk.

Wat is er met deze brief gebeurd? Waarschijnlijk beschikte de afzender niet over een postzegel van 5 cent, maar wel over een van 10 cent, welke laaste hij diagonaal heeft doorgeknipt, waarna hij de rechter helft op de enveloppe heeft geplakt, mogelijk in de mening, dat de posterijen een dergelijke frankering zouden accepteren. Aan een aardigheidje hoeft niet te worden gedacht, daarvoor leent een rouwcouvert zich al bijzonder slecht. Maar de posterijen hebben deze "frankering" niet geaccepteerd.

De betrokken postambtenaar heeft over de zegel met inkt een kring getrokken, daarmee te kennen gevende, dat de doorgeknipte zegel ongeldig was, en hij heeft met dezelfde inkt op de voorzijde van het couvert een groot cijfer „5" geschreven, hetgeen betekent, dat het verschuldigde port ten bedrage van 5 cent (afstand van 30 mijl of minder) bij de geadresseerde moest worden geïncasseerd.

Echt gebruikte gehalveerde 10-cents-zegels van de emissie 1864 bestaan niet.'

Tot zover dhr. Cleij. Hieronder de afbeelding van de betreffende brief, zoals die in het boek is afgedrukt:

GEBRUIKT OF GEBRUIKT?

De laatste tijd worden geregeld postzegels te koop aangeboden met de volgende kenmerken: met plakker of plakkerrest, met de oorspronkelijke gom op de achterzijde en met een heel licht stempel op een hoek van de postzegel; een 'prachtige', niet of nauwelijks leesbare afstempeling, die echter geen datum laat zien en meestal ook geen (of slechts een klein deel van een) plaatsnaam.

Nu is het zo dat maar weinig mensen interesse hebben voor ongestempelde postzegels met een plakker of plakkerrest. (Waarom eigenlijk? In het album zie je niets van die plakker!)

Het heeft er alles van weg, dat zegels, als hierboven beschreven, uit verzamelingen afkomstig zijn waar ze ongestempeld met een plakker waren ingeplakt. Omdat ze in die vorm tegenwoordig bijna onverkoopbaar blijken, worden ze dan alsnog voorzichtig van een of ander stempel voorzien.

'Gebruikt' heten ze dan. En gebruikt wordt wèl verzameld. Oorspronkelijk is met 'gebruikt' echter bedoeld, dat een postzegel is aangewend voor datgene waarvoor hij oorspronkelijk is bedoeld. Namelijk als betalingsbewijs voor een dienst (meestal verzending van een brief, kaart of pakje) door een postbedrijf.

Er zijn verzamelaars die dat functionele element belangrijker vinden dan de ongeschonden staat van de afbeelding op de postzegels. Die verzamelen alleen postzegels die zijn gebruikt waarvoor ze zijn gemaakt.

Veel postzegels die duur worden aangeboden als 'postfris', dat wil zeggen ongebruikt en zonder plakker of plakkerrest, zijn trouwens nagegomd. En het wordt steeds lastiger gemaakt dat als zodanig te herkennen.

Daarbij komen nu ook die zogenaamd gebruikte, nagestempelde zegels mét gom en dat zijn dus eigenlijk heel vreemde eenden in de bijt.

Gebruikt of Gebruikt?

Het staat ieder natuurlijk vrij te verzamelen wat hij of zij wil. Dit verhaaltje is bedoeld als waarschuwing voor wie niet steeds even goed oplet wat er eigenlijk te koop wordt aangeboden. Maak uw eigen keuze en weet waaraan u uw dure euro's wilt besteden.

H. v. W.

EEN VERHAAL OVER POSTKANTOREN OP SUMATRA

Deel 2: Parapat en Padang

door Sonja Berendes

De volgende gelegenheid was een week later, maar op een andere manier dan ik me had voorgesteld.

Ik had ergens prentbriefkaarten kunnen kopen, eigenlijk de enige aardige die ik op deze hele reis gezien heb. Het was op het toeristische eiland Samosir in het Tobameer.

Deze kaarten wilde ik zo snel mogelijk versturen, wetend dat de reis van een briefkaart vaak langer duurt dan die van de toerist!

We waren vanaf het Tobameer op doorreis het binnenland in. De chauffeur bracht ons in Parapat bij een eenvoudige loods met golfplaat dak, waarin volgens hem het postkantoor gevestigd was. Van buiten niet als zodanig te herkennen. Maar gelukkig kennen de chauffeurs hun reisgebied op hun duimpje.

Met de beschreven en gefrankeerde kaarten in de hand betrad ik de simpele loods, waar ik inderdaad een brede balie voor me trof. Geen ander publiek op dat moment, alleen een vrouw en een man achter de balie, half verstopt achter werkzaamheden met onduidelijke dozen en materialen. Moest ik hier mijn post afgeven?

Ik wachtte af en de man, eerst druk doende met allerlei, keerde zich naar mij. Hij keek mij aan op een manier van 'Wat komt deze vrouw hier nu in 's hemelsnaam doen?' Ik overhandigde de kaarten, mompelde met mijn beperkte kennis van het Indonesisch dat de post voor het buitenland, Negeri Belanda, was. Hij bekeek diepzinnig de adreszijde, beschouwde de kaarten al omkerend links- en rechtsom, zei toen plotseling hardop, dat er genoeg port op zat (het woord voor postzegel = pranko) , nam in een resoluut gebaar een houten hamertje in de hand en gaf een enorme klap op de bovenste kaart met zegel! Ik schrok ervan en realiseerde me daarna: 'Dit is stempelen!'

Net zo verging het de andere kaarten, elk kreeg zo'n dreun dat het mij bijna pijn deed. Natuurlijk steeds in tweeën, 1x op het stempelkussen, 1x op de kaart als slachtoffer. Daarna verdween alles met een boog in een bak en dat was dat.

Even later stond ik dus een beetje beduusd buiten tegen de zon te knippen. Benieuwd of de kaarten ooit aan zouden komen.

Leuk is om nu te vermelden dat op 25 april deze aankwamen bij de geadresseerden, na verzending op 12 april.

Het postkantoor in Padang, de geboortestad van mijn moeder en grootouders, kwam daarna in beeld en was voor mij het meest interessant. Mijn hele reis over Sumatra was op zich bedoeld om oude locaties in Padang te leren kennen. Daar in het bijzonder had mijn opa zo'n 100 jaar geleden gewerkt als jonge beambte. Ik had al vernomen dat het postkantoor nog op de oorspronkelijke, oude locatie gevestigd was.

Vol verwachting liepen we erheen, ongeveer om 2 uur 's middags, het heetst van de dag.

Het bleek een modern gebouw, niet van grote architectuur, maar wel met een speciale uitstraling, nl. met een dak in Minangkabau stijl (afb. 1).

De Minangkabau bouwstijl stamt al van eeuwen geleden en is kenmerkend voor west en midden Sumatra. De dakvorm valt meteen op.

Afb. 1: het postkantoor van Padang

Het leuke is, dat juist in deze tijd vrijwel alle openbare en officiële gebouwen in Padang en de regio voorzien worden van een dergelijk dak. Heel sierlijk en meestal ook kleurrijk. Men is duidelijk trots op deze traditie.

Ook hier wat losse verkooppunten op de trappen voor de ingang. En een rond de ingang rondzwerfend bedelend krom vrouwtje. Nu was ik al heel wat meer door de wol geverfd na ruim twee weken rondreizen op Sumatra,

dus zonder veel aarzelen passeerde ik al deze aandachttrekkers en liep de hal in:

Langgerekte hal met aan de overzijde over de hele lengte loketten (afb. 2). Een ongeorganiseerde rij voor een van de loketten. Hier moest de post afgegeven worden. Een tweede loket ernaast gaf aan dat dit handelde over pensioen-uitbetaling. Kennelijk was dat vandaag niet aan de hand, er stond althans geen publiek voor dat loket. Ik kon me voorstellen dat het er op enig moment van de maand druk zou zijn. Lang geleden, dat bij ons op deze manier ook contant de pensioenen uitbetaald werden!

Ter rechterzijde bij binnenkomst stonden lange houten banken in rij en gelid. Kennelijk soms nodig om mensen te laten wachten, misschien voor die pensioenen?

Afb. 2: de loketten in het postkantoor van Padang

Verder nog naar rechts, voorbij de banken zag ik een verkooppunt met vitrines. Misschien daar de filatelie? Nee, nabij gekomen zag ik dat het om snoep, drankjes, en wat geneesmiddelen ging. Kreeg men hoofdpijn van het lange wachten???

Echter, aan de linkerzijde, ook lage vitrines, gegroepeerd tot een U-vormige toonbank waarachter twee meisjes druk bezig waren met klanten. In de vitrines: ja hoor filatelie!

Ik boog mij ver over de voorzijde van de vitrines om maar zoveel mogelijk te zien te krijgen. Er leken me wel aardige zegels bij te zitten, heel aantrekkelijk.

Nu nog goed kijken. Toen ik aan de beurt was, moest ik wel even aan de dames duidelijk maken dat het mij echt te doen was om zegels uit de vitrine. Kennelijk waren er niet echt vaak klanten voor. Ook hier werden vooral grote enveloppen per stuk verkocht.

Maar na wat geharrewar was er begrip: de vitrine ging open en voorbeelden werden op de toonbank gelegd. Ik wikte en woog, vroeg prijzen. Die ik misschien wel zelf kon uitrekenen op basis van de frankeerwaarde, maar toch. Ook waren er 1^e dag-enveloppen. De meisjes overlegden, elke keer als ik informatie vroeg. Ze gingen pas echt in beraad, toen ik aanwees welke stukken ik uiteindelijk wilde hebben en hoeveel. Er werd ernstig gekeken, een nieuwe pen gehaald, en uiteindelijk zowel schriftelijk als met de rekenmachine uitgerekend hoeveel ik zou moeten betalen. Heel aardig en vooral ook consciëntieus waren ze.

Terwijl al dit overleg plaats vond voelde ik iemand tegen me aanduwen, opdringen eigenlijk. Ik keek opzij en schrok; het onooglijke bedelende vrouwtje stond vlak tegen mij aan en was duidelijk bezig mij zo lastig te vallen dat ik wel een fooi moest geven. Ik griezelde er wat van, voelde me in een hoek gedreven. Wat moest ik?

Wat omzichtig keek ik in mijn portemonnaie en zocht naar een kleingeld biljetje. Ik gaf het aan een van de verkoopsters om het aan het vrouwtje te geven. Dat deed ze ook, over de toonbank heen en ze meldde erbij dat het geld van mij afkomstig was. Zo, dat was tenminste opgelost!

Later hoorde ik dat datzelfde vrouwtje met haar voortvarende, opdringerige tactiek, in slechts een kwartier tijd een stevig aantal klanten had afgewerkt en dus een aardig bedragje had opgehaald, waar vermoedelijk een werkende niet eens aan kon tippen. Een handige oudedagsvoorziening!

Ik bedankte de meisjes voor hun service, die daar niet lang bij stil stonden want de volgende klant meldde zich al weer, voor enveloppen. Ik trok mij terug, blij met de nieuwe aanwinsten.

Ik heb nadien wel steeds in gedachten gehouden of ik niet iemand zou ontmoeten die iets gaf om postzegels. Dat kwam niet aan de orde, jammer genoeg. Over het algemeen denk ik wel te mogen zeggen dat de verzamelaar in dit land ook minder groot zal zijn, vanwege de veel lagere levensstandaard. Hoewel, wie eenmaal door het zegelvirus gegrepen is....

Al met al kijk ik terug op leuke postkantoorbezoekjes op deze bijzondere reis.«

HAARMEIJER FILATELIE

Nispensestraat 72
4701 CX Roosendaal

INKOOP – VERKOOP – TAXATIES

HET ADRES voor partijen, verzamelingen, dozen enz.

MEER DAN 1500 PARTIJEN WACHTEN OP U

Bij ons vindt u partijen van 2 euro tot 2000 euro.
Tevens duizenden kaartjes met series uitgeprijsd.
Fdc's vanaf 0,50 cent. Brieven wereld uitgeprijsd.
(Tevens in toekomst ook assortiment kilowaar)

KORTOM. VOOR IEDER WAT WILS

Kom en overtuig u van het aanbod wat wij hebben en
u zult zien dat wij een zeer concurrerend prijsbeleid
hanteren. U bent van harte welkom.

Ook zijn wij continue op zoek naar collecties etc.
Alles op het gebied van filatelie heeft onze interesse.

Openingstijden	Donderdag	09.30 tot 17.30
	Vrijdag	09.30 tot 17.30
	Zaterdag	09.30 tot 17.30
	<i>Andere dagen op afspraak</i>	

HAARMEIJER FILATELIE

Telefoon 0165 53 54 83

MPO MUNTEN- EN POSTZEGEL ORGANISATIE

VEILINGEN / TAXATIES

Munten, postzegels, bankpapier, etc.

Recordbedrag voor f 200-biljet

Een bankbiljet van f 200 uit 1914 heeft op een veiling van de Munt en Postzegelorganisatie (MPO) in IJsselstein een recordbedrag van € 15.429 (f 34.000) gulden opgebracht. Volgens een woordvoerder van de MPO is nog nooit zoveel geld voor een dergelijk Nederlands bankbiljet betaald. 'Biljetten van f 200 zijn uiterst zeldzaam. Er zijn er slechts drie bekend', aldus de zagsman.

FOTO: ANP

- ONAFHANKELIJK
- BETROUWBAAR
- ERVAREN

GROOTSTE KLANTENGROEP, DUS HOOGSTE OPBRENGST

- Bij verkoop hoogste prijs
- Bij veiling laagste commissie
- Betrouwbare en realistische taxaties worden (op afspraak) kostenloos verstrekt.

MPO, HÉT ADRES VOOR VEILING, ADVIES EN BEMIDDELING!

TEL. 030 - 606 39 44 / www.mpo.nl

MPO, Industrieweg 29, 3401 MA IJsselstein